

Bijlage 1: Een overzicht van belangrijkste resultaten uit de Wijkatlas 2017

Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste resultaten uit de bewonersenquête van de wijkatlas. Waar mogelijk en zinvol is een vergelijking met landelijke cijfers gemaakt. Dat is een vergelijking met gemeenten die hebben meegedaan aan de landelijke burgerpeiling van Waarstaatjegemeente. Hierbij moet worden opgemerkt dat relatief weinig grotere/stedelijke gemeenten aan deze burgerpeiling meededen.

A. Hoe gaat het met de leefomgeving?

Inwoners vinden het prettig wonen in hun buurt

Gemiddeld geven zij een 8. De cijfers variëren van een 7,4 (Prinsenhof) tot een 8,3 (Damsigt e.o., Essesteijn, Voorburg Oud en Midden, en Voorburg West). Landelijk is het gemiddeld een 7,9.

De meeste inwoners vinden dat de leefbaarheid in hun buurt gelijk is gebleven

In de Prinsenhof ziet bijna de helft van de inwoners een vooruitgang. Waarschijnlijk is dit nog steeds het effect van de revitalisering van het gebied. Leidschendam-Zuid e.o. ziet 40% een achteruit: waarschijnlijk het windmolen-effect.

85% voelt zich meestal of altijd veilig in de buurt

Dit komt overeen met het landelijke beeld (Veiligheidsmonitor 2016). Het minst veilig voelen inwoners zich in de Prinsenhof, gevolgd door de Heuvel/Amstelwijk en Bovenveen. In deze wijken voelt 3% zich zelden of nooit veilig en 18% tot 24% voelt zich soms veilig. Landelijk voelt 87% zich veilig.

De sociale cohesie blijft verschillen per wijk

Met een gemiddelde score van 6,1 scoort de sociale cohesie in de gemeente niet hoog, maar wel in lijn met landelijke cijfers: landelijk gemiddeld een 6,3 en een 6,1 voor sterk stedelijk gebied (Veiligheidsmonitor 2016). Inwoners in Stompwijk geven een vol punt hoger (7,1). Het laagst scoort De Heuvel/Amstelwijk (5,2), gevolgd door Bovenveen (5,4), Prinsenhof (5,6) en Voorburg Noord (5,7).

Over voorzieningen is men in het algemeen tevreden

Rapportcijfers voor voorzieningen variëren tussen 6,7 (welzijnsvoorzieningen, activiteiten voor jongeren) en 7,5 (OV, sportvoorzieningen en evenementen). Parkeergelegenheid blijft een aandachtspunt: 57% vindt dat er voldoende parkeergelegenheid in de buurt is. Overigens is parkeergelegenheid ook landelijk een aandachtspunt (59% voldoende parkeergelegenheid).

Er is een grote interesse in duurzaamheidsmaatregelen voor de woning, in alle wijken

Voor zonnepanelen heeft 58% van de inwoners 'een beetje' of 'veel' interesse. In isolatie is 49% geïnteresseerd. De interesse strekt zich uit over alle wijken, en is vooral in de Heuvel/Amstelwijk, Bovenveen en Voorburg Noord bovengemiddeld groot.

Top-3 belangrijkste problemen verschillen per buurt

Gemeentebreed wordt hard rijden het vaakst genoemd als grootste probleem, gevolgd door hondenpoep en parkeeroverlast. Landelijk is het beeld precies hetzelfde (Veiligheidsmonitor). Hoewel hard rijden in veel buurten als belangrijkste probleem wordt gezien, zegt maar 14% dat vaak

sprake is van onveilige verkeerssituaties. In Stompwijk en Leidschendam-Zuid e.o. liggen deze percentages hoger: respectievelijk 23% en 22%. In de Heuvel/Amstelwijk, Prinsenhof en Bovenveen wordt rommel op straat als grootste probleem ervaren. In Essesteijn en de Zijde/Duivenvoorde/Park Veursehout was dit woninginbraak.

B. Hoe gaat het met de inwoners?

83% van de inwoners voelde zich de afgelopen drie maanden gelukkig

In de Heuvel/Amstelwijk waren de meeste ongelukkigste inwoners: 14%. In Bovenveen was dit 11%.

30% vindt dat zij niet altijd voldoende mee kan doen in de samenleving

8% zegt (vrijwel) nooit voldoende mee te kunnen doen; 22% zegt dat zij soms voldoende mee kan doen. In de Heuvel/Amstelwijk is dit percentage het hoogst, maar wordt op de voet gevolgd door Voorburg Midden en Prinsenhof. Ook valt op dat elke wijk een substantiële groep inwoners heeft die aangeeft niet altijd voldoende mee te kunnen doen.

5% heeft meestal moeite om voor zichzelf en/of het huishouden te zorgen

In de Heuvel/Amstelwijk heeft 11% meestal moeite om voor zichzelf en/of het huishouden te zorgen. In de gemeente heeft 6% meestal moeite financieel rond te komen. Dit is het hoogste in de Prinsenhof, Heuvel/Amstelwijk en Bovenveen.

Eenzaamheid is het grootste in Voorburg Midden, Heuvel/Amstelwijk en Bovenveen

In Voorburg Midden voelt 6% zich vaak eenzaam. Gemeentebreed is dit 3%. Het percentage inwoners dat zich 'soms' eenzaam voelt, ligt veel hoger. Gemiddeld in de gemeente ligt dit op 16%; in de Heuvel/Amstelwijk is dit 29%. In de gemeente voelt dus 19% zich soms of vaak eenzaam.

Minder dan een derde is actief in een sportvereniging

De cijfers variëren sterk per wijk: in Voorburg Oud is 48% actief in een sportvereniging, terwijl dit in de Heuvel/Amstelwijk maar 17% is.

Veel mantelzorgers voelen zich belemmerd

Ruim een derde (39%) van de inwoners van Leidschendam-Voorburg heeft in het afgelopen jaar mantelzorg gegeven: 16% deed dit intensief. De meeste mantelzorg wordt gegeven in Stompwijk en in Leidschendam-Zuid e.o. Van de mantelzorgers voelt zich 37% zich belemmerd door de mantelzorg (landelijk 38%). Dit is 18% van de bevolking.

C. Inzet voor anderen

Er is een behoorlijke potentiële bereidheid tot vrijwilligerswerk

In de afgelopen 12 maanden deed 15% intensief vrijwilligerswerk; 19% deed dit incidenteel. De potentiële bereidheid hiertoe is hoger: 18% zeker bereid, 30% misschien.

De potentiële bereidheid tot inzet voor de buurt is groter dan de actuele inzet

Hetzelfde beeld is te zien bij de bereidheid zich in te zetten voor de buurt. 15% 'zeker' bereid zich in te zetten voor de buurt, en 55% 'misschien'. Heeft men dit de afgelopen 12 maanden dan ook gedaan? 5% heeft zich intensief ingezet voor de buurt en 46% deed dit incidenteel.

D. Relatie inwoner – gemeente en gemeentelijke dienstverlening

Over de relatie tussen inwoner gemeenten hebben de meesten geen mening

Op de vraag 'de gemeente doet wat ze zegt' heeft 70% geen mening of antwoordt 'neutraal'. Bij de vragen over of de gemeente luistert naar de mening van inwoners, of de gemeente inwoners voldoende betreft en of inwoners de ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren heeft 52% tot 65% geen mening of antwoordt 'neutraal'.

Landelijk is men wel positiever over de relatie

Deze vragen zijn ook landelijk gesteld. In andere gemeenten is men doorgaans duidelijk positiever dan in Leidschendam-Voorburg.

Maar op leefbaarheid scoort Leidschendam-Voorburg weer veel hoger dan landelijk

Waar het de aanpak van leefbaarheid betreft (voldoende bij betrokken, en er wordt een beroep gedaan op de inwoners), scoort Leidschendam-Voorburg juist beduidend hoger dan landelijk. Kennelijk doen Stadsbeheer en de wijkmanagers het juist heel goed.

Een 7 voor dienstverlening

Dit komt overeen met het landelijke cijfer. Ook op de onderdelen zoals 'aanvragen was gemakkelijk', 'tijd was acceptabel' communicatie over verloop was voldoende' scoort de gemeente vrijwel hetzelfde als landelijk. Alleen op 'heldere taal' scoort Leidschendam-Voorburg wat lager.

E. Uitkomsten op wijkniveau (selectie van enkele wijken)

Voorburg Midden is dit jaar voor het eerst apart onderzocht (niet samen met Voorburg Oud). Het vermoeden dat scores door grote verschillen tussen beide buurten werden uitgemiddeld, is nu goed zichtbaar geworden. De Wijkatlas laat zien dat Voorburg Midden relatief veel inwoners heeft met een niet al te beste gezondheid, waar men niet altijd kan doen wat men wil doen, onvoldoende mee kan doen in de samenleving, en de eenzaamheid relatief groot is. Tegelijkertijd lijkt hier de bereidheid tot vrijwilligerswerk en inzet voor de buurt relatief groot. Dit biedt volop kansen.

De Heuvel/Amstelwijk blijft een wijk die op veel aspecten laag scoort. Zorgwekkend is de lage sociale cohesie (5,2: laagste van alle wijken). Rommel op straat wordt als het grootste probleem ervaren. De ontwikkeling van de leefbaarheid wordt heel verschillend ervaren: 26% ziet een vooruitgang, 31% ziet een achteruitgang. Desondanks geven inwoners de buurt een 7,6.

Ook **Bovenveen** blijft op veel aspecten laag scoren. De zelfredzaamheid lijkt er iets groter te zijn. Maar de sociale cohesie is laag (5,4) en de eenzaamheid relatief groot. De wijk heeft na De Heuvel/Amstelwijk relatief de meeste ongelukkigste inwoners. Tegelijkertijd is ook de bereidheid tot vrijwilligerswerk en inzet voor de buurt relatief groot.

Ook **De Prinsenhof** blijft op veel aspecten laag scoren, maar laat ook opvallende positieve aspecten zien. Zo zien veel inwoners een vooruitgang in de leefbaarheid in de buurt. Hoewel de Prinsenhof op veel aspecten toch net wat beter scoort dan De Heuvel/Amstelvijk, geven de bewoners de wijk een iets lagere score: een 7,4.